

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 20. novembra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 135.

E. B.

Ali je kriza kriva?

Samo tisti trgovci in industrijalci je izvršil svojo nalogo kot člen velike skupnosti pravilno, ki misli na to, da ni samo sebi in svoji družini odgovoren v svojem poslovanju, nego tudi veliki skupnosti. Vsak bankeer ima za posledico, da grede tej veliki skupnosti ogromni zneski v izgubo, da prinaša nesrečo, skrb in solze v marsikatero družino, vleče s seboj v pogubo morda tudi druga podjetja. Tako zamore trgovci ali industrijalci zadeti narodu silno težke rane. Bodi torej ponosen na Tvojo veliko odgovornost, katero nosiš, in ravnaj se temu primerno.

Po »Wirtschaftlichkeit«.

Kaj je še resničnejše nego so te besede?

Cemu je narod beraški, radi česa ima tako mal življenjski standard, da umira v bedi in pomanjkanju, s čemer se ga izločuje po zelo pomembni večini iz trume dobrih konzumentov?

Težko je odgovoriti na to vprašanje tako točno, da ne bi bilo nikakih mogočih ugovorov, ker je sto in sto vzrokov tako ozko spojenih z nastalimi dejstvi, da jih je nemogoče pregledno razvrstiti in jim odkazati prvobitno mesto v začetku vzrokov.

Vsak nastanek nečesa ima svoj vzrok. To je neizpodbitno dejstvo. Po zakonu vzroka in njega učinka edino so morale nastati tudi sedanje razmere. In ker po vzročni zvezi ljudje ustvarjajo razmere in ne razmere ljudi, tedaj ne moremo pripisovati nastanek slabih gospodarskih razmer raznim pojmom, kakor krizi ali stagnaciji. Popolnoma napačno bi bilo tolmačenje, da je kriza, stagnacija, vzrok sedanjih razmeram, nego je le posledica nekega vzroka, katerega smo mi pripustili, da je ustvaril tako stanje, katero imenujemo krizo ali stagnacijo ali bogsigavedi kako še.

Značilno v življanju poedina, skupine ljudi in celega naroda je, da se tako rad zateka k raznim pojmom, da opraviči na ta način svoje neznanje, nezmožnost, pomanjkanje energije ali volje. Naravno, nekdo mora biti kriv. Človek v svoji neodkritosrčnosti, ki izvira bolj iz strahu pred nejasnim in nepoznanim, si raje zamišlja krivca drugje, nego da ga poišče, odnosno poskuša spoznati morda v samem sebi. Stagnacija, kriza pa so pojmi take vrste, da so zelo dobrodošli. Saj jim lahko damo raznovrstno obeležje, oblečemo v tajinstveno taničico po svoje, kakor se nam prilega, celo uniformiramo v nekakega hudobnega duha, ki povsod stika s svojimi kremplji in objame v svoje pošastne roke vse, kar mora živeti materijelno življenje.

Vsako naše ravnanje, dejanje opravimo s krizo ali stagnacijo, in to delamo po vrsti vsi, kakor da nas vodi njih hudobni duh in kakor da ni leka zoper nje. V pojmu krize in stagnacije vidimo pot v svojo usodo. Udajamo se temu fatalističnemu naziranju brez boja, brez odpora, kakor, da mora tako biti in nič drugače.

Gospoda, ali ni to le malo preveč komodno stališče, ali ni to naziranje, ki nastaja iz malomarnosti in prirojene lenobnosti, če hočemo videti v vsaki zapreki, v vsaki nastali posledici krivca drugje in zlasti pa pod pojmi krize in stagnacije.

Koliko časa naj še to traja? Ali res ni mogoče ustvariti si drugi pojm o krivcu, pojm, ki bo bolj eksakten, ki bo pokazal krivca v nas samih, v naši družbi, naši lenobni mentaliteti, našem

značaju ali našem zmotnem gospodarstvenem pojmovanju?

Vse se ravna po zakonu in njega učinku. Cemu torej neko resigniranje, udajanje v usodo, ako sami lahko povzročimo take vzroke, ki bodo rodili drugačne boljše posledice. Treba jih je samo iskati, našli jih bomo prav zanesljivo.

Eden mnogih vzrokov takozvane krize, morda celo eden izmed največjih je, da se vodi brezglavi konkurenčni boj z najbrezobzirnejšimi sredstvi, neglede na to, da so izgube običajno zelo velike na obeh straneh in da ima za posledico izbris enega izmed obeh konkurentov iz površja.

Brez očitka smelosti smem reči, da si naši gospodarski krogi takega luksuza ne smejo in ne morejo privoščiti. Naš kapitalizem (narodni) je tako boren, slaboten, da se izgube enega in drugega konkurenta z vso silo preneso na njihovo delavstvo, nameščenstvo in njih družine.

Mi se nismo mogli dovolj načuditi, koliko žrtve je imel drzni hajduk Čaruga na svoji vesti. Zgrazali smo se. Oprostite temu primeru, ki po načinu izvršitve sicer nikakor ne drži. Drži pa prav gotovo po posledicah, ako jih celo daleko ne prekaša. Žrtve poloma, ki izhajajo iz konkurenčnega boja, so mnogo silnejše, nego vse one hajdukovanja Čaruge.

Takih žrtev je že bilo mnogo, mnogo jih jim še bo sledilo. Če kdo, nosijo trgovci in industrijalci veliko odgovornost za dobrobit cele množice ljudi, da celega naroda.

Zato bodimo oprezni. Zavedajmo se te odgovornosti. Ne vdajamo se fatalizmom. Poglobimo se v svoje delo. Združimo vse svoje sile. Iščimo s treznim razumom in gojitvenim delom izhoda iz nevšečne situacije. Prevsem pa ne uničujmo, ne rušimo, ampak zidajmo.

Naša trgovinska bilanca za tretje tromesečje

Naša trgovinska bilanca izkazuje za prvih devet mesecev t. l. pasivnost v iznosu 272 milijonov Din v primeri z 287 milijonom Din v isti dobi preteklega leta.

V prvem tromesečju letošnjega leta je znašal izvoz 1696 milijonov Din, napram 1310 milj. Din v preteklem letu v istem razdobju. Uvoz je znašal letos v tej dobi 1740 milijonov Din, lani 1650 milj. Din.

V drugem tromesečju je znašal izvoz 1666 milijonov Din, a v preteklem letu 1678 milijonov Din, uvoz pa 1737 milijonov Din, oziroma 2030 milijonov Din v preteklem letu.

V tretjem tromesečju t. l. je znašal izvoz 1642 milijonov Din napram 2349 milj. Din v prošlem letu, a uvoz je znašal 1798 milijonov Din, oziroma 1947 milijonov Din v letu 1929.

Iz tega je razvidno, da je naša trgovinska bilanca do konca septembra t. l. sicer pasivna, a kljub temu nekoliko boljša od lanske v isti dobi. Vprašanje pa je, ali se bo tudi letos trgovinska bilanca do konca leta tako izboljšala kot se je lani. Kar se tega tiče, niso izgledi nič kaj ugodni in to predvsem radi razmeroma slabe letine pšenice (lani smo izvozili v mesecu oktobru 10.000 vagonov pšenice, letos komaj 2—3000 in še to po znatno nižji ceni kot lani) ter radi splošne krize, ki vlada na lesnem trgu. Z ozirom na to smemo pričakovati, da bo naša trgovinska bilanca koncem leta pasivna za kakih 50 milj. Din.

Strokovna izobrazba našega obrtništva.

Obrt v Dravski banovini je sicer lepo razvita, vendar pa še ne dosega visoke stopnje, na kateri stoji obrt v sosednjih državah.

To je za naše gospodarstvo velika škoda; mi vemo namreč, da naša zemlja ne more prehraniti vsega našega prebivalstva, ki se mora izseljevati, če ne najde doma zaposlitve. Vemo pa tudi, da je najboljša zaposlitev za naše ljudi obrt.

Obrti pa se je treba učiti. Včasih je bilo to učenje jako priprosto in enostavno, ker je vajenec ali učenec samo mojstre posnemal, pa je bilo vse dobro in v redu. Dandanes pa so se razmere silno izpremenile. Danes dobi vajenec pri mojstru večinoma le še ročni pouk, teoretično znanje pa si mora pridobiti bodoči obrtnik sam. Vprašanje je le, kje ga naj dobi.

Teoretično znanje si pridobiva vajenec ali iz knjige, ali v šoli, ali pa na strokovnih tečajih in iz strokovnih listov.

Mi imamo učnih knjig in šol za obrtnike žal še jako malo. Zato si moramo pomagati ali s strokovnimi tečaji, ali pa s strokovnimi listi.

Zavod za pospeševanje obrti, ki ga je osnovala Zbornica za TOI v Ljubljani, se je z vso vnemo lotil zlasti strokovno-izobraževalnega dela za obrtnike. Zavod prireja kolikor mogoče mnogo tečajev, ki jako lepo uspevajo, poleg tega pa izdaja tudi strokovno tehnični list »Jugoslovanski obrtnik«.

»Jugoslovanski obrtnik« še ne izhaja dolgo, komaj pol leta. V tej kratki dobi pa je dokazal, da je res zgolj strokovni list, ki je namenjen edino le strokovni izobrazbi našega obrtništva.

Takega strogo strokovno-tehničnega lista Slovenci doslej še nismo imeli in zato mora vsak objektivni in razsoden poznavalec naših razmer priznati, da si je pridobil Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI veliko zaslugu, ko se je lotil težavne naloge, da orje ledino tudi na tem polju. Za nas je vsak, še tako majhen napredek velikega pomena.

Zato pa se obračamo na vso javnost s prošnjo, naj tudi ona delo Zavoda za pospeševanje obrti po svoji moči podpira, da bodo naši bodoči mojstri ne samo praktični, ampak tudi teoretično na višku, sebi v korist, vsi domovini pa v ponos!

PRIJAVE ZA JUGOSLOVANSKO RAZSTAVO VIN V AMSTERDAMU.

V zvezi s prejšnjimi obvestili o razstavi vin in sadja v Amsterdamu se sporoča interesantom, da je privilegirana delniška družba za izvoz iz kraljevine Jugoslavije prevzela nase troške prevoza vzorcev, ki se pošljejo na to razstavo. Razstavljalci naj jih pošljejo ali s pošto ali z železnico, kakršen je pač obseg vzorca. Vse pošiljke je treba nasloviti z označbo: Spedicija N. V. Blaauwvoemdeem en Vrieseveem, Amsterdam — na jugoslovansko trgovsko zbornico v Amsterdamu. V francoščini ali nemščini naj se označi, da gre za razstavljene predmete. Razstavljalci naj sporoče Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu spisek poslanih vzorcev in cene ter eventualno potrdilo o vnaprej plačanem prevozu.

Mednarodna borzna kriza.

Skoraj na vseh mednarodnih borzah je prišlo v zadnjih tednih do novih močnih padcev v tečajih. Vrednote, ki se morajo smatrati v njih notranjosti kot brezpogojno fundirane in ki jim ne daje prednosti morda špekulacija, temveč zasebno občinstvo kot solidno naložbo premoženja, so padle v strmi krivulji dol. Tisoč in tisoč premoženj je reduciranih, nekatera so uničena. To je splošni položaj svetovnega gospodarstva še poslabšalo, v kolikor se skoraj povsod in skoraj brez izjeme ne more misliti na nove emisije industrijskih in maložbenih vrednot; na ta način se depresija, ki teži na voljo in duha podjetnosti, še ojači. Kot znamenje morda pričujočega se optimizma se more smatrati gladki zaključek takozvanega nemškega »premostnega kredita« v znesku 125 milijonov dolarjev. Morda je globinska točka depresije vendar že prekoračena, čeprav odlični poznavalci mednarodnega gospodarskega življenja niso še o tem pričani.

I.

Kriza, v kateri se nahaja svetovno gospodarstvo, ima konjunkturalne in konstruktivne vzroke. Prvi so v bistvu posledica neposredno sedanji depresiji predidajočega časa procvitanja, produktivne visoke konjunkturalne in od nje povzročene nadkapitalizacije, ki je v trenutku pričujočih se stagnacije nastopila z vso silo in večkrat uničujoče. Zlasti ameriško gospodarsko življenje je bilo prikrojeno na skoraj brezmejno ekspancijo, na dvig nakupne moči najširših slojev prebivalstva, ki ni poznal nobenih mej več. Sedaj na čelu USA se nahaja joči mož, Herbert Hoover, je bil apostol in propovednik »prosperity« (blagostanja), ki se pa ni vzdržala. In kar se tiče Evrope, se je kratki in strupeni navidežni procvit, ki je vzniknil na močvirnih tleh inflacije, umaknil bedi in nadlogi, ko je postala stopnja splošnega obubožanja vidna.

Padec na mednarodnih borzah se je pričel v črnih dneh newyorške borze v oktobru preteklega leta. Kljub vsemu prizadevanju se pričujoče boljšanje, ki je trajalo nekako do letošnjega aprila, ni moglo vzdržati. Nova baisse na newyorški borzi, ki je zgrabila tudi vso Evropo, najmanj Francijo, je postrojena s političnimi momenti. Revolucionarni nemiri v Južni Ameriki, o katerih smo govorili in ki naravno newyorško borzo posebno močno zadenejo, imajo svoj vzrok v nadprodukciji ali — z drugimi besedami — v padajoči nakupni moči Evrope, ki surovih produktov Južne Amerike ne more primerno plačati. Takih konstruktivno-političnih momentov je še več.

Mnogo vzrokov za gospodarske pretrese je dalo pač tudi povojno razkosanje enotnih gospodarskih ozemelj ter v novih državah vznikla domača industrija. Velike in v notranjosti zdrave industrije trpijo na pomanjkanju prodaje, ker jim zapira trg zaščiteni industrija novih držav. Dosedanji poskusi, da se gospodarstvo Evrope spravi zopet v stari tir, so imeli doslej malo uspeha. Briandov načrt Panovrope je odložen za nedogleden čas, in se nam zdi trenutno tudi utopija. Saj se morejo celo trgovske pogodbe med sosednimi ali politično prijateljskimi državami skleniti šele po dolgoletnih pogajanjih; prim. Nemčijo in Poljsko, Jugoslavijo in Českoslovaško. Tudi upanje na Banko za Mednarodna plačila se zaenkrat ni izpolnilo; obstajalo je v tem,

da bo banka v časih krize z uspehom nastopila in da bo zlasti vplivala na novčana gibanja, občutno motena po mizličnem kopičenju zlata v USA in v Franciji. V dosegu zboljšanja v evropskem gospodarstvu bo treba ubrati še druga potta.

II.

O omenjenih črnih dneh v Newyorku in njih neposrednih posledicah piše dr. O. Deutsch:

V oktobru l. 1929. je dosegla borzna spekulacija v Newyorku višek. Desetletje brezprimerne »prosperity« je v vseh krogih ameriškega občinstva rodilo napačno mnenje, da se more prodaja industrijskega blaga dvigniti v brezmejnost, da morajo delnice posameznih podjetij prav tako kot v pretekli dobi stalno na vrednosti pridobivati ter da more ob neogibnem kolebanju delnic oni, ki jih dosti dolgo obdržijo, slednjič vendarle imeti korist; ko se delnice zopet enkrat dvignejo, jih pač prodam. Strokovnjaki izven Amerike so pošiljali v svet svarilo za svarilo; da, tudi v Ameriki sami so se množili glasovi, ki so napovedovali popoln polom gradbe tečajev. Svarilom so se rogali. Prezrli so, da je izredna »prosperity« v USA v bistvu posledica velikega pomanjkanja blaga po svetovni vojni, ki ga je pa mogoče v teku desetih let izpolniti. Med vojno in neposredno po nji se je blago napram zlatu podražilo; z drugo besedo: produkcija zlata je bila večja kot produkcija blaga, vrednost zlata je v primeri z blagom padala.

V trenutku, ko je bil proces blagovne nasičenosti zaključen, se je prodaja svetovne industrije skrčila, zlasti prodaja ameriške industrije. Skoraj neopaženo je nastopilo že v času najhujše borzne hausse prvo večje znižanje cen v surovinah in polfabrikatih, odpremne številke so padale. In že v juniju 1929 je prišlo do nepričakovane padca žitnih cen; farmerji in poljedelci tam in tu so bili kot konsumenti najprvo oslabšani, pozneje s trgov skoraj popolnoma izločeni; pričeli so se veliki konkurzi spekulantov v Ameriki in v Evropi. Kljub temu so se v Newyorku tečaji dvigali. V začetku ni hotel nihče verjeti, da se bliža konec hausse. Tedaj je nastopil v drugi polovici oktobra nenadoma oni katastrofalni preobrat, ki so ga napovedovali že leta in leta. V treh dneh je bilo vrženih proč milijone in milijone delnic, po vsakem tečaju; prestrašeni lastniki delnic, ki so si nenadoma postali svesti industrijske krize in nevzdržnega padanja blagovnih cen, so skušali kolikor mogoče hitro delnice realizirati in so naravno povzročili s tem vedno rastočo paniko. Od konca oktobra dalje zaznamuje Newyork s kratkimi presledki stalno padanje delniških tečajev.

Razočaranje naravno ni moglo ostati omejeno na Newyork. Deloma že prej, deloma šele kot posledica newyorških tečajnih padcev je nastopilo padanje v tečajih efektov v Londonu, Berlinu, Parizu in Amsterdamu. V Bruslju se je pojavil padec že po samomoru Löwensteina v juniju 1928, na Dunaju je stagnirala kupčija od poletja 1924 dalje, v Budimpešti nekako od leta 1926. dalje.

Izgube in razočaranja občinstva v teku zadnjih šestih let na raznih borzah so povzročile v teku preteklega leta velik beg občinstva pred borzo. Tečaj lanskega in letošnjega oktobra nam pravi, da je beg pred delnicami popoln; v mnogih slučajih so padli tečaj na polovico in celo na tretjino lanske vrednosti. Realizacija na raznih borzah je dovedla do znatnega olajšanja na denarnem trgu, do kopičenja kapitala, ob istovremnem pomanjkanju kapitala, ker prestrašeni kapitalisti najprvo niso marali dolgoročne vezave in so postali rezervirani; obenem je prišlo pa tudi do preplavljenja s kapitalom, ki je dajal kratkoročen denar po najnižji obrestni meri. Vzporedno s polovičenjem delniških tečajev se je razpolovila večkrat tudi obrestna mera; ameriška obrestna mera je padla v teku enega leta celó od 6 na 2%.

Lesni dogovor med Rusi in Angleži je sedaj ratificiran; angleški importni sindikat prevzame vso rusko produkcijo mehkega lesa l. 1931. Kakor se sedaj doznavajo, prevzamejo Angleži tudi del teošnje ruske lesne produkcije.

Zunanja trgovina Čehoslovaške.

Čehoslovaški minister trgovine dr. Matoušek je pred kratkim podal v parlamentu poročilo o zunanji trgovini Čehoslovaške republike, v katerem je izvajal:

Čehoslovaška zunanje-trgovinska bilanca izkazuje v prvih devetih mesecih letošnjega leta zopetni padec prometa na 24,5 milijard Kč v primeri z 29 milijardami Kč v preteklem letu. Pač pa izkazuje čehoslovaška trgovinska bilanca v tej dobi aktivno v iznosu 933 milijonov Kč kljub temu, da se je trgovinska bilanca z Avstrijo, Madžarsko in Rumunijo v tej dobi zelo poslabšala; to dejstvo nas uči, da mora Čehoslovaška čim prej urediti odnose s svojimi sosedi. Konferenca v Bukarešti, Varšavi in Zenevi so pokazale, da je zelo težko opustiti sedanji sistem največje ugodnosti, ker bi v tem slučaju bila potrebna revizija vseh trgovinskih odnosov. Neglede na to, da bi taka revizija bila zelo težko izvedljiva, je tudi težko reči, ali bi se novi sistem obnesel. Radi tega mora Čehoslovaška gledati na to, da čimprej poboljša in uredi odnose z vsemi svojimi sosedi.

Pri tem prihaja predvsem v poštev Nemčija, ki stoji s svojimi 25% vsega čehoslovaškega prometa na prvem mestu. Do leta 1927 je bila bilanca še aktivna, od tedaj dalje pa je postala pasivna in to predvsem iz razloga, ker je Nemčija uvedla nove carine na produkte, ki tvorijo glavni del čehoslovaškega izvoza. Nemški proizvodi pa uživajo razne ugodnosti, ki jih daje Čehoslovaška iz razloga, ker se ti doma ne izdelujejo. Pasiva z Nemčijo znašajo 831 milijonov Kč.

Še slabši so v tem pogledu odnosi z Avstrijo. Zadnja avstrijska novela z dne 27. julija t. l. je zelo škodovala izvozu mnogim čehskim predmetom. Avstrija pa javlja sedaj še revizijo svoje carinske tarife, čemur bo vnovič zadan hud udarec čehoslovaški produkciji. Odnosaji z Avstrijo so za Čehoslovaško zelo važni, ker izkazuje trgovinska bilanca za prvih devet mesecev t. l. 933 milijonov Kč aktive za Čehoslovaško (v istem razdobju preteklega leta so znašale aktiva 1058 milj. Kč).

Tudi trgovinski odnosaji z Madžarsko se ne morejo povoljno razvijati in to

predvsem radi sistematične politike, ki jo vodi Madžarska v korist svoji industriji. Mere, ki jih tu podvzema Madžarska, ne obstojajo samo v konkurenci tujim produktom, ampak tudi v kompliranem sistemu, ki je uveden v svrhu pojačanja konsuma domačih produktov. Vse to zelo slabo upliva na čehoslovaški izvoz. Na drugi strani pa raste izvoz Madžarske v Čehoslovaško, k čemur so gotovo mnogo pripomogle ugodnosti, ki jih je dajala čehoslovaška vlada sama. Radi tega je vlada odpovedala pogodbo in istočasno začela s pogajanjmi na podlagi novih čeških agrarnih carin.

Čehoslovaški izvoz v Jugoslavijo vedno bolj napreduje in prekaša sedaj že milijardo Kč, med tem ko znašajo aktivna v korist Čehoslovaške 737 milj. Kč. Čehoslovaška zavzema prvo mesto med izvozniki v Jugoslavijo in zato bo čehoslovaška vlada gledala, da sklene čimprej carinsko pogodbo z Jugoslavijo, katero ni mogla skleniti ob priliki zadnje pogodbe z dne 14. novembra 1928. leta.

Trgovinski odnosaji s Poljsko so v splošnem stabilizirani in se lahko reče, da so ugodni. Potrebna pa je tudi tu revizija trgovinske pogodbe predvsem radi nove carinske tarife, katero pripravljajo Poljska. Čehoslovaška je do sedaj uživala velike ugodnosti pri izvozu na Poljsko in to gledala, da jih obdrži tudi v bodoče.

Nova pogodba z Rumunijo ni prinesla zaželjenega uspeha, kajti izvoz v Rumunijo je kljub temu padel v prvih devetih mesecih na 454 milj. Kč v primeri z 544 milj. Kč v preteklem letu. Aktiva z Rumunijo znašajo samo 26 milj. Kč, med tem ko so znašala v preteklem letu 210 milijonov Kč.

Trgovinski odnosi z Anglijo, Francijo, Francijo in U. S. A. se razvijajo povoljno, toda tudi pri teh državah otežujejo pravi razvoj njih carinske zaščite.

Čehoslovaška kot agrarna država zelo težko občuti ogromna povišanja carin, ki se uvajajo v zadnjem času v Evropi. S tem se lahko tudi tolmači, zakaj je imela Čehoslovaška oni velik interes za konference v Bukarešti, Varšavi in Zenevi, kakor tudi težnjo, ki jo ima, da svoje trgovske odnose regulira na novi podlagi; v tem pogledu pa ne sme Čehoslovaška napraviti nikakih prenapljenih korakov, ki bi eventualno mogli težko oškodovati njene vitalne interese. (Ceps.)

LOTERIJA JADRANSKE STRAŽE.

Jadranska Straža, ki je pod visokim pokroviteljstvom Nj. Kr. V. prestolonaslednika Petra, je naročila v Hamburgu za našo vojno mornarico moderen šolski brod, ki bo gotov v prvi polovici prihodnjega leta. Ta akcija Jadranske Straže je velikega narodnega pomena, ker bo s pomočjo tega broda naša vojna mornarica vzgojila svoj naraščaj, da služi edinstvu naše države in da se bo zavedal važnosti obrambe našega Jadrana.

Zato Jadranska Straža upravičeno pričakuje najiskrenejše pomoči od vseh državljanov, v prvi vrsti od onih, ki utegnejo po svojem položaju več storiti od drugih za dobiti domovine in naroda. V to svrhu se je zbrala večja vsota denarja, da pa bi se spopolnila do potrebnega zneska, priredi Jadranska Straža svojo loterijo pod nazivom »Loterija izvršnega odbora Jadranske Straže — Split«.

Gospod predsednik ministrskega sveta je s odlokom štev. 50.398/III od 25. septembra 1930 odobril, da se smejo razširjati in prodajati te srečke po vsej državi. Ministrstvo za gradbo pa priporoča z razpisom štev. 74.040 od 7. oktobra 1930, da naj poštnotelegrafske ustanove s svoje strani pripomagajo k boljšemu uspehu te loterije. Zato je izdano dovoljenje, da se smejo srečke za loterijo Jadranske Straže prodajati na blagajnah poštne uradov.

Pomudbe in poupraševanja

G. Simon, Commission, Cairo, Boite Postale 1987, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki pridelo v poštev za izvoz fižola in raznih semen.

Humbert Scialom & Hassid, Salonique Boite Postale No. 33, se zanima za zastopstvo solidnih tukajšnjih lesnih tvrdk za Grčijo.

»Ocean«, pržena i mljevena kava, Sarajevo, Aleksandrova 38, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki izdelujejo velike kane za prženo kavo.

Ivan M. Madun, Skoplje, Mokranjčeva 9, želi prevzeti zastopstvo tukajšnjih tvrdk za Južno Srbijo. Imenovani je že zastopnik za mineralno vodo Slatina Radenci.

Kolinska
TVORNICA CIKORIJE

Priporoča
svoje izvršne izdelke

Po svetu

Proračun Vrbaske banovine izkazuje 82.487.000 Din skupnih izdatkov.

Banja Luka bo pričela v prihodnji pomlad z asfaltiranjem cest.

Jugoslovanska d. d. za trgovino s sadjem v Beogradu bo ustanovljena te dni. Od glavnice v znesku 500.000 Din se mora vplačati 40 odstotkov takoj, 60 odstotkov pa v dveh enakih obrokih v teku 12 do 15 mesecev.

Železniška proga do Bakarskega pristanišča je dograjena in obstoji upanje, da bo kmalu tudi otvorena.

Jugoslovansko-ogrška trgovska zbornica v Budimpešti bo pričela poslovati v nekaj dneh. Zbornica je mišljena kot prvi korak k ožjemu gospodarskemu sodelovanju obeh držav.

Podjetje Steyr je zopet precej dobro zaposleno, s produkcijo novih serijskih avtomobilov so pričeli v polnem obsegu.

Banka Carmagnola v Italiji je ustavila izplačila. Lastnika banke, brata Tassiero, sta zbežala. Vlagatelji izgubijo 1 milijon lir.

Industrijo solitra v Chile hočejo reorganizirati in bodo v to svrhu najeli posojilo.

V poljski industriji hočejo investirati inozemske glavnične skupine (francoske, ameriške in italijanske) večje kredite. Francozi se zanimajo zlasti za poljsko petrolejsko industrijo.

Poljski izvozniki lesa hočejo ustanoviti izvozni kartel, ki naj otvori nove prodajne trge in naj olajša boj proti ruskemu lesnemu dumpingu.

Banko Adam v Parizu so spet postavili na noge, in sicer Francoska banka, veliki pariški denarni zavodi in velebanke ter banke Severne Francije.

Danska banka je znižala menično obrestno mero od 4 na 3 1/2%.

Agrarna konferenca v Beogradu je zaključila svoje delo. Nadaljnja pogajanja med udeleženiimi agrarnimi državami o skupnih ukrepih za poenotenje izvoza agrarnih produktov se bodo vršila direktno med posameznimi vladami.

Ceno bencina v Čehoslovaški so glede na padanje svetovnotrznih cen na novo znižali.

Cena bakra v Londonu je vsled močnejšega povpraševanja pričela rasti.

Protiv zapolnitvi žensk pod 18 leti v industrijskih obratih se je započela akcija v Čehoslovaški. »Jemljejo moškimi delo, na deželi pa manjka delovnih moči«.

Brezposelnost na Dunaju je nadalje narasla in je dosegla 15. t. m. 82.275 oseb, kar je za 21.413 oseb več kot lani ob tem času.

Ceno bencina je avstrijski kartel zopet znižal; že v oktobru je padla cena od 52 na 48 grošev, sedaj pa zopet za 4 groše do 5.

V ameriškem proračunu bo izkazan letos prvič po mnogih letih previška deficit.

Znižanje cen v Nemčiji se nadaljuje na vseh koncih in krajih; beremo o znižanju cen za živila v raznih mestih, o znižanju cen elektrike v Hamburgu, plina v Hamburgu in Bremenu, lekarniških obvez za 10 do 15 odstotkov, o znižanju mezd v mornarstvu itd. itd.

Proračun za pomoč brezposelnim v Angliji je zvišan od 26,5 milj. funtov za 10,5 milj. na 37 milijonov funtov.

Brezposelnih v Italiji je 496.000, kljub temu, da je pri javnih cestnih gradbah zaposlenih nad 50.000 delavcev. Med brezposelnimi je 119.000 žensk. Največja je brezposelnost v Lombardiji, kjer je tudi največ industrije.

Po nizki ceni kruh so pričeli prodajati v Budimpešti in bodo raztegnili akcijo na mleko, krompir in drva.

Zabavne in družabne prireditve letošnje zime hočejo v Čehoslovaški glede na splošno gospodarsko krizo reducirati na minimum. Inicijativo je dalo zunanje ministrstvo. Upati je, da bodo zgledu ofiциelnih krogov sledili tudi zasebniki. Bi bilo tudi pri nas kaj takšnega dobro.

Številno brezposelnih v U. S. A. navaža ameriško trgovsko ministrstvo s 3.400.000 osebami, a zasebne cenitve podajajo dosti večje številke.

TEČAJ ZA PRŠENJE BARV.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI priredi od 3. do 13. decembra t. l. v Ljubljani dnevni tečaj za pršenje barv na les, kovine, pletenine ter večerni tečaj za pršenje barv na usnje in čevlje. Poučeval bo poseben strokovni učitelj, ki ga je dal zavodu na razpolago Zavod za pospeševanje obrta na Dunaju. Pouk se bo vršil predvidoma v dnevnem tečaju v dveh skupinah po največ 15 udeležencev, razdeljeno na dopoldne in popoldne. Opozorjamo na ta tečaj, osobito ličarske in pleskarske mojstre, mizarje, strugarje, kovinarske obrtnike, ki potrebujejo pleskanje in ličanje za dovršitev svojih izdelkov, ter usnarje in čevljarske mojstre. Ker se bo moglo sprejeti v tečaj le omejeno število udeležencev, se bo dala prednost mojstrom, pomočniki pa se bodo sprejeli le izjemoma po razpoložljivosti prostora. Za dnevne tečaje je določena pristojbina za mojstre 200 Din, za pomočnike pa 100 Din, za usnjarsko-čevljarski večerni tečaj pa za mojstre usnjarske stroke 100 Din, čevljarske stroke in pomočnike obeh strok pa 50 Din. — Prijave za udeležbo je poslati Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice za TOI najkasneje do 25. novembra, na poznejše prijave se ne bo oziralo.

* * *

PRIKROJEVALNI TEČAJ ZA KROJAČE IN ŠIVILJE V LJUBLJANI.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine, referat za pospeševanje obrti v Ljubljani, ponovno opozarja krojače in šivilje, da se oba tečaja v Ljubljani v kratkem pričeta. Interesenti naj svojo udeležbo prijavijo najkasneje do 15. decembra t. l. referatu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg št. 10. Oba tečaja bo vodil strokovni učitelj g. Knafelj.

* * *

TEČAJ ZA ČEVJARSKO PRIKROJEVANJE V LJUBLJANI.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine, referat za pospeševanje obrti v Ljubljani, namerava dne 2. decembra t. l. otvoriti tečaj za čevljarsko prikrojevanje v Ljubljani. Tečaj bo vodil strokovni učitelj g. Steinman Josip ter se bo vršil pouk v prostorih Tehniške srednje šole. Pred božičem se bo poučevalo po trikrat na teden, po božiču pa vse delovne dni. Interesenti naj prijavi svojo udeležbo najkasneje do 29. novembra t. l. pri referatu za pospeševanje obrti, Krekov trg št. 10, kjer dobe vse potrebne informacije.

* * *

BANČNI ZAKLJUČKI V JUGOSLAVIJI.

Zveza Vojvodinskih bank priobčuje sledeče številke o stanju vseh jugoslovanskih bank v pričetku tekočega leta: **Bilanca vsota** (v milijonih Din): Srbija — Crna gora 5100-0, Hrvaška — Slavonija brez Srema 7799-3, Bosna-Hercegovina 1251-8, Slovenija 1750-8, Dalmacija 308-8, Vojvodina 2253-5, Srem 324-6; **čisti dobiček**: Srbija—Crna gora 112-3, Hrvaška—Slavonija brez Srema 85-3, Bosna—Hercegovina 24-2, Slovenija 16-1, Dalmacija 4-6, Vojvodina 28-2, Srem 6-4. Ni povedano, zakaj se Srem posebej računa; če prištejemo Srem k Hrvaški—Slavoniji, se dvigne njena bilanca vsota nad 8 milijard dinarjev.

* * *

NOVA UVEDBA ZA PORAVNAVO INSOLVENC V ROMUNIJI.

Trgovski list je poročal pred nekaj meseci, da se je ustanovila na Dunaju organizacija (Kreditschutz- und Wirtschaftsförderung durch Selbsthilfe, reg. Gen. m. b. H.), ki se peča s financiranjem poravnave. To se godi na ta način, da družba poplača poravnave ter da dobavlja insolventnim dolžnikom blago ter njegovo prodajo tako dolgo nadzira, da si je z doseženimi dobičkom prihranila izdane zneske. Ta naprava je zbudila zanimanje nekaterih romunskih trgovskih zbornic, ki so poslale delegate na Dunaj, da študirajo novo organizacijo. Zaključek je ta, da bodo ustanovili v Romuniji tri enake korporacije, ki bodo delale v sporazumu z dunajsko korporacijo. Uredbo romunskih zavodov bodo izvedli organizatorji dunajskega zavoda.

POLJSKO GOSPODARSKO PISMO.

Trenutno je še dvomljivo, če je kriza že prekoračila svoj višek in če so podani gospodarski predpogoji za konjunktorno poživljenje. Čeprav je prilagoditev produkcijskega obsega na možno nižano potrebo že zelo napredovala in je izenačenje med blagovno in denarno stranjo gospodarstva, kakor nam kaže to že precejšnja likvidnost na denarnem in glavničnem trgu, v splošnem ustvarilo potrebne pogoje za konjunktorno zboljšanje, se kaže na drugi strani nervoznost, ki vodi do nadaljnje ohromelosti v veselju do podjetnosti.

Nazadovanje industrijske zaposlenosti se je menda zaenkrat ustavilo, deloma se more ugotoviti celo nalahno poživljenje, ki ima pa bolj sezijski značaj. Sezijsko poživljenje v premogarstvu se pa vrši pač počasneje kot v zadnjih letih. V Gornji Šleziji so nakopali v septembru 254 milj. ton črnega premoga proti 2-3 milj. ton v avgustu, prodali so ga pa 2-4 milj. ton proti 2-1. Naročila o valjanem železu so se tudi pomnožila. Prav tako zaznamujejo nekatere vrste tekstilne industrije ugodnejšo prodajo. V drugih industrijskih panogah zopet pa opozimo zopetno poslabšanje. Tako je lesna kupčija še zmeraj nezadovoljiva; tudi položaj petrolejske industrije je nejasen. Depresija v čevljarski, jekleni in papirni industriji traja v splošnem naprej.

Omembe vredno **odpornost** kaže zunanja trgovina. V prvih devetih mesecih tekočega leta je znašal promet zunanje trgovine 3567 milijonov zlotov, za 773 milijonov zlotov manj kot lani v istih mesecih; izvoz je znašal 1846 milijonov zlotov, uvoz 1721 milijonov; torej je bila **bilanca aktivna** za 125 milijonov zlotov, dočim je bila lani pasivna s 354-4 milijoni. Ekspert je proti lanskiemu letu le malo padel, kar je razveseljivo znamenje za zmožnost poljske surovinske in fabrikatne industrije, da si varuje tudi v težavnih konkurenčnih razmerah svoje stalnice na eksportnem trgu, zlasti če upoštevamo preobremenitev poljskega blaga z davki, socialnimi dajatvami in mezdami. Neobhodno potrebno je **znižanje produkcijskih stroškov**, zato da se ohrani konkurenčna zmožnost na svetovnem trgu, kjer teče splošni baisse-val še kar naprej. Tej mednarodni prelevitvi se bosta prilagodila v prvi vrsti najbrž obe glavni poljski izhodni industriji, **premog in železo**. V septembru je eksport izkazan z 211-8 milijoni zlotov, import s 190-4, aktivnost trgovske bilance z 21-4 milijoni.

KOLINSKA
TVORNICA CIKORIJE
LJUBLJANA.

PRAVA
KOLINSKA CIKORIJA!

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je imel v mesecu oktobru t. l. 67.811 moških, 31.705 ženskih, skupaj 99.516 članov. Bolnikov je bilo: 1366 moških, 979 ženskih, skupaj 2345 članov. Odstotek bolnikov je znašal: 2-01% pri moških, 3-09 pri ženskih, skupaj 2-36%. Povprečna dnevna zavarovana meza je znašala 29-96 Din pri moških, 20-30 Din pri ženskah, skupaj 26-88 dinarjev. Celotna dnevna zavarovana meza 2.031.573-60 Din pri moških, 643.680-40 Din pri ženskah, skupaj 2 milijona 675.254 Din.

* * *

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Na vseh borznih sestankih minulega tedna je vladala gotova rezerviranost, ki je izražena zlasti v številkah vsakodnevne deviznega prometa:

Dne 10. novembra Din 7,654.554-52 Curih—Italija, dne 11. novembra dinarjev 2,116.970-02 Italija—London, dne 12. novembra Din 3,185.115-55 London—Curih, dne 13. novembra Din 1,537.735-36 Praga—Italija, dne 14. novembra dinarjev 3,605.065-83 London—Praga.

Pri tem je omeniti, da je pondeljov borzni sestanek zaključil z izredno močnim prometom od preko sedeminpol milijona dinarjev ter je baš temu pripisati, da je prošli promet presegel promet predzadnjega, ker izkazuje skupni promet od 18-099 milj. Din. Od tega odpade na zaključke v privatnem blagu 13-108 milj. Din, med katerimi so največji zaključki Curiha (4-659 milj. Din), Londona na (3-658 milj. Din) in Trsta (3-202 milj. Din), dočim je dala Narodna banka vsega skupaj za približno pet milijonov dinarjev deviz na razpolago in zavzemajo prvo mesto zaključki Prage (1-694 milj. Din) in deloma Dunaja (1-178 milj. Din).

V pogledu velikosti celokupnega prometa v pretečenem tednu doseženega prometa v poedinih devizah je pa razvrstitev sledeča (vse v milijonih dinarjev): Curih 5-131, London 4-233, Trst 3-202, Praga 2-029, Dunaj 1-478, Berlin 0-560, Budimpešta 0-521 in končno Pariz 0-520.

V devizni tečajnici minulega tedna je zabeleženih nekaj sprememb pri tečajih Pariza in Amsterdama, dočim je ostal tečaj Budimpešte nalik Curihu popolnoma neizpremenjen. S stalno dvigajočo se tendenco so notirale vse ostale na Ljubljanski borzi beležene devize in dosegle v času od ponedeljskega do petkovskega borznega sestanka (od 10. do 14. t. m.) naslednje kurze: Berlin 13-46 do 13-47, Bruselj 7-8774—7-8839, Dunaj 7-9535—7-9563, London 274-32—274-57, Newyork 56-375—56-43, Praga 167-46 do 167-57, Trst 295-45—295-70.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Brez posebnih izprememb tako v pogledu tečajev kakor tudi zaključkov. Zaključena je bila dne 11. t. m. Kranjska industrijska družba, Jesenice, po tečaju 312, sicer v pretečenem tednu ni bilo nobenih zaključkov.

Tečaji na tukajšnji borzi notiranih efektov so ostali docela nespremenjeni izvzemši Blairovih posojil, od katerih je beležilo 8% dne 10. t. m. 92-25, na vse ostale borzne dneve prejšnjega tedna pa 92, medtem ko je bilo 7% nudeno po 82-25 dne 10. t. m. in 11. t. m., po 82-50 dne 12. t. m., na ostale borzne dneve pa po 82.

Tendenco nespremenjeno mlačna, tržišče samo pa brez vsakega zanimanja.

Žitni trg.

Proti pričakovanju se je situacija na žitnem tržišču še nadalje poslabšala. Občutne izgube, ki jih je morala utrpeti v poslednjih dveh mesecih žitna trgovina, so povzročile popolno stagnacijo in konzum je postal skrajno rezerviran, ter kupuje le najmanjše količine blaga za vsakdanjo porabo.

Za pšenico pride v poštev ponajveč le domač konzum, ker se le prav malenkostne količine izvažajo. — Za koruzo je bilo v zadnjih dneh nekaj povpraševanja za račun sosednih držav, vendar se tudi ta kupčija ne razvija v onem obsegu kot bi bilo pričakovati z ozirom na skrajno nizke cene.

Cene moke vsak dan nazadujejo in ni izgleda na izboljšanje cen, dokler se cena pšenice ne popravi.

Lesno tržišče.

Na žalost tudi v pretečenem tednu na lesnem trgu nismo mogli konstatirati nikakega zboljšanja situacije. V sosednjih državah je obča stagnacija povzročila veliko brezposelnost. Tudi pri nas zadene ta kriza ne samo industrijo, am-

pak tudi manjše ljudi; gozdne delavce, voznike, delavce, ki so zaposleni pri raznih žagah, se radi slabe konjunkturre reducira in odpušča, kar je v zimskem času še občutnejše. Industrije so svoj dosedanji promet zmanjšale na minimum, produkcija tesnega lesa je skoro popolnoma postopila, nakup okroglega lesa pa je malenkosten. V državah, kamor se je iztekal naš največji izvoz, so industrije istotako zelo prizadete, bodisi radi valutnih prilik, bodisi radi malenkostnih naročil. Gradbe v večjem obsegu so v tekočem letu tudi izostale tako, da je tudi ta okolnost zelo neugodno vplivala na konzum lesnih produktov.

Zaključilo se je v pretečenem tednu:

3 vagoni bukovih drv, 6 vagonov mešanih drv, 2 vagona bukovih hlodov ter 2 vagona desk — smreka, jelka.

Povpraševanja:

Vsako množino bukovih metlišč z navedbo cene za 100 komadov franko vagon meja via Postojna tranzit.

Parjena nežamana bukovina in nežamana I., II., 1 vagon ca. 18 m³ razdeljeno kot sledi: I. mm 27/2, 40/1 1/2, 50/1 1/2, 60/1 1/2, 80/1 1/2, 100/1 1/2, II. ravno toliko. Blago mora biti usuelno, kot II. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Parjena nežamana bukovina: 1 vagon 50 metlišč, v azueinih dolžinah. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

1 vagon sledeče smrekovine sestavljen kot sledi: Smrekove deske III., 4 m dolžine z garantirano medijo 25 cm: mm 9 m³ 10, mm 14 m³ 7, mm 25 m³ 3, mm 30 m³ 3. Smrekovi morali (remeljni), Tombante, 4 m, na živ rob rezani: mm 80×80 m³ 4, mm 80×100 m³ 4. Smrekove letvice, Tombante, 4 m: mm 25×10 m³ 4. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Jelovi, smrekovi bordonali glava, glava. (Typ Fiume) v dimenzijah 25/25 do 45/45 centimetrov, dolžine od 6—15 m, se rabi večjo množino. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Več vagonov desk smreka jelka, 19 in 24 minimetrov, blago III. kvalitete. Cena naj se glasi franko vagon meja via Kranjska gora—Tarvis.

Brstove deske: debeline mm 80³ 200, debeline mm 90 m³ 200, debeline mm 100 m³ 70, debeline mm 120 m³ 70. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit. — Dolžina od 4 m naprej, širina od 25 cm naprej.

Jesenovi plohi: debeline mm 80 m³ 270, debeline mm 90 m³ 200, debeline mm 100 m³ 160, debeline mm 120 m³ 14, dolžina od 4 m naprej, širine od 25 cm naprej. Dobava v 2 mesecih.

Bukovi plohi 6 mm, I., II. vrste, obrobljeni in neobrobljeni. Cena naj se glasi franko vagon italijanska meja.

1 vagon ca. 12—15 m³ bukovih kratih, od 1, 190 in tudi 070 do 190 m dolžine, debeline 27 in 32 mm, največ 27 mm v pretežni večini I. z 20% II., blago mora biti dobro suho. Cena naj se glasi za obrobljene plohe posebej in neobrobljene posebej. Po možnosti naj bo blago vse obrobljeno s širino od 12 do 13 cm in dolžina kakor zgoraj.

Ca. 10 m³ smrekovih desk, 24 mm, 4 m dolžine, 22 cm in več.

Ca. 10 m³ bastings, 180/60, 4 ali več metrov dolžine.

Ca. 10 m³ madrierov, 220×75, 4 m ali več dolžine, blago mora biti I./II. za mizarске svrhe. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Obrobljena bukovina I. in II., ca. 300 m³, dolžina od 2 m naprej, od 14 cm širine naprej z dobro medijo. — Debeline od 27 do 100 mm z 50% več ali manj 60 mm. Blago mora biti žigosano, I. kvaliteta posebej in II. kvaliteta posebej, vsakega naj bo 50% (50% I. in 50% II. od celega kvantuma). — Cena naj se glasi f o b Sušak.

Bukovi testoni: se potrebuje vsako množino. — Navesti je treba kakovost blaga ter ceno f o b Sušak.

Testoni, čisti (netti), brez grč in brez sra, od 19—30 cm širine, franko vagon Postojna.

1000 m³ hrastovine za gradnjo mostov preko železniških predorov, 6 m dolžine, ca. 40/40 cm (lahko 38/38, 39/39) debeline, navadna kvaliteta, samo da je zdravo blago. Ako se ne more dobiti celega kvantuma, naj se pošlje obvezno ponudbo za toliko blaga, kolikor se ga lahko producira. Cena naj se glasi franko vagon Djevdjelija z navedbo dobavnega roka.

Bel gaber: krlički, 32 cm dolžine ali mnogokratniki (64, 96 cm itd.) s premerom 25 cm, kateri so lahko razklani v 2 komada. Roba mora biti brez grč. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Več vagonov debelih in dolgih bordonalov z navedbo cene, franko vagon meja via Postojna tranzit.

1 vagon smrekovih kratih 25 mm debeline, teža m³ ne sme presegati 500 kg, blago je lahko kratko samo 050 cm ali 1 m. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Beli gaber, okrogel od 1 m naprej, od 15 cm premera naprej, odnosno beli gaber, rezan, neobrobljen. Cena franko meja.

Vsako množino testonov I., II., III. monte, IV. in testate. Franko vagon Sušak pristanišče

Bukovi plohi naravni, obrobljeni, I., II. kvalitete, 27 mm 2 m³, 40 mm 1500 m³, 1500 m³.

Bukova metlišča 27/27 mm debeline, od 1 m dolžine. Cena za komad franko meja.

Ponudbe:

Več tisoč komadov božičnih drevesc, od 1 do 3 m dolžine, tudi daljše. Cena se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Tečaj 19 novembra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.745
Berlin 1 M	13.4575	13.4875
Bruselj 1 belga	—	7.8883
Budimpešta 1 pengö	—	9.8889
Curij 100 fr.	—	1095.90
Dunaj 1 šiling	7.9468	7.9768
London 1 funt	—	274.58
Newyork 1 dolar	56.34	56.54
Pariz 100 fr.	—	222 —
Praga 100 kron	—	167.62
Trst 100 lir	294.80	296.80

Razno

Uradne ure pri carinarnicah in centralnih carinskih blagajnah so počeniši z 11. novembrom 1930 vsak dan dopoldne od 8. do 12. ure, popoldne od 14. do 17. ure ter ob sobotah od 8.—14. ure.

Sto let Donavske paroplovne družbe. Leta 1830. je 17. septembra prvi parnik imenovane družbe absolviral svojo poskusno vožnjo in istega dne je avstrijski cesar podpisal pravila družbe. Družba je v svojem delovanju služila vsakdanjim potrebam in zahtevam in je preko tega gledajoč v bodočnost upoštevala stalno naraščanje gospodarskih zahtev. Nihče ni mogel odrekati delavnosti in smotrečnosti ter čuta dolžnosti. Zato je mogla družba kljub najtežjim oviram, ležečim večkrat v zunanjih razmerah, služiti splošnosti skozi celo stoletje.

Poljedelske tovarne špirita. Te tovarne so imele pred kratkim zborovanje v Osijeku in so se pritoževale, da imajo premajhen kontingent. Poljedelstvu bi zelo dobro došlo, če bi se ta kontingent zvišal, in bo finančni minister za to naprosen. Upajo, da bo prošnja ugodno rešil. Sliši se, da se izdeluje v finančnem ministrstvu zakon, ki bo predpisal primes gotovih množin denaturiranega špirita k bencinu za avtoprometne namene.

Kartel usnja v Rumuniji. Največje rumunske tovarne usnja so ustanovile kartel, ki ima nad 70 odstotkov vse rumunske usnjene produkcije v rokah. Finančno je kartel podprt od londonske Rothschildove banke. Ker se hoče kartel pečati ne samo s kupčijo surovega usnja, temveč tudi s fabrikati, v prvi vrsti s kupčijo čevljev, in ker hoče proti tvrdkam, ki mu niso pristopile, nastopiti z dumping-cenami, mu je napovedal del rumunske trgovine, posebno usnjene trgovine, bojkot.

VINSKI PRIDELEK V JUGOSLAVIJI.

Po množini je letošnji pridelek vina srednji, slabši kot leta 1928, a boljši kot leta 1929. Skupni pridelek Jugoslavije znaša ca. tri milijone hektolitrov. Prav dober pridelek Jugoslavije doseže na leto 4 milijone hektolitrov, rekordni pridelek, kot je bil leta 1928, tudi 4.500.000 hl. Dočim je letošnji donesek na jugu slabši kot je bil lani, je dal sever, zlasti severovzhod, znatno večje množine. Kvaliteta je letos boljša kot leta 1928, a slabša kot leta 1929. Sladkorna vsebina znaša v severnih krajih 14 do 20 odstotkov, le redkokdaj več, v južnih pokrajinah (Dalmacija in Hercegovina) pa 15 do 22 odstotkov; kislinška vsebina znaša na severu 7 do 11 tisočink, na jugu (Dalmacija) povprečno 5 do 7 tisočink. Srednji pridelek Jugoslavije se mora smatrati za letošnjo jesen kot ugoden zaključek; kajti v jugozahodnih deželah Evrope je bil pridelek kvantitativno znatno pod povprečnostjo, v srednjeevropskih deželah je bila pa kvantiteta pogosto manj vredna. Jugoslovanski previšek nad lastno porabo ima torej dobre izgledne na inozemskih trgih, zlasti še ker je položaj cen na jugozahodu (Francija, Italija) ugoden.

NALOGE AMERISKIH CARINSKIH POOBLAŠČENCEV V EVROPI.

Ameriška tarifna komisija je sklenila, da uredi evropski centralni urad s sedežem v Bruslju in je poverila vodstvo urada Johnu Belhune. Bethunu je naročeno, da mora po navodilih tarifne komisije od časa do časa izvesti raziskovanja v produkcijskih stroških in veletržnih cenah v evropskih državah in da mora v ta namen obiskati evropska glavna mesta in najvažnejše industrijske okraje. Poročati mora tudi o vseh spremembah carinske politike v evropskih državah itd.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave 65 komadov vrčev za olje in petrolej, 50 komadov mrež za gramoz in ca. 1000 komadov pil. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 26. novembra t. l. ponudbe glede dobave 500 komadov malih in 300 komadov velikih zvošnjakov iz kovanega železa; do 27. novembra t. l. pa glede dobave 10.000 kg krompirja. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave raznega okovja. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 4. decembra t. l. ponudbe glede dobave 300 kubičnih metrov jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika Krela sprejema do 5. decembra t. l. ponudbe glede dobave jekla in železa, raznega električnega materiala ter glede dobave 4000 kg transformatorskega

olja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 3. decembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 900 komadov miznih telefonskih aparatov; dne 5. decembra t. l. pa glede dobave 10.000 kilogramov nišadorja in 20.000 kg modrega kamenja. — (Oglašata sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.) — Licitacija za dobavo umetnega strešnega škrljca, ki bi se imela vršiti pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani dne 25. novembra, se bo vršila dne 19. decembra t. l.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V MARIBORU, dne 15. novembra 1930.

Govedina: 1 kg govejega mesa I. vrste 18—20, II. vrste 16—18, III. vrste 12—14, jezika svežega 20—25, vampov 7, pljuč 5—8, ledvic 18—20, možganov 18—20, parkljev 4—5, vimena 8—10, loja 2:50—10 Din.

Teletina: 1 kg teletine I. vrste 24 do 35, II. vrste 16—20, jeter 25, pljuč 20 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 15 do 27, sala 22—24, črevne masti 12—14, pljuč 10—12, jeter 10—4, ledvic 20—25, glave 10—12, nog 8—10, slanine sveže 17—20, papricirane 24—30, prekajene 24—30, masti 20—26, prekajenega mesa 16—26, gnjati 30—40, prekajenih nog 8—10, prekajenega jezika 30—36, prekajene glave 1:0—12 Din.

Drobnica: 1 kg ovčjega mesa 12 do 15 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 36—40, debrecinskih 30—32, brunšviških 18—25, pariških 28—32, posebnih 28—30, safalad 28—30, hrenovk 30—36, kranjskih 30—40, 1 komad prekajenih 5—6, 1 kg mesenega sira 28—32, tlačenk 22—28, salami 75—10 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste 10, II. vrste 5 Din.

Kože: 1 kom. konjske kože 150—180, 1 kg goveje kože 10—12, telečje kože 19 do 20, svinjske kože 8—9, gornjega usnja 65—95, podplatov 45—60 Din.

Perutnina: 1 piščanec majhen Din 15—20, piščanec večji 25—35, kokoš 30 do 40, 1 gos 50—70, 1 puran 40—85, 1 zajec domači majhen 10—20, domači večji 20—30.

Divjačina: 1 zajec Din 30—50.

Ribe: 1 kg morskih rib Din 16—28.

Mleko, maslo, sir, jajca: 1 l mleka Din 2:50—3, smetane 12—14, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega 48, kuhanega 44, 1 kg ementalkega sira 80, polementalkega 20—32, trapistnega 28—40, grojskega 30, tilsitskega 30—32, parmazana 80, sirčeta 8—10, 1 jajce 1:20—2.

Pijače: 1 l vina novega 9—14, starega 16—24, piva 9, 1 sodček piva (25 l) 150, 1 l žganja 36—48, ruma 36—56, sadjevca 4—5, 1 stekl. pokalic 1:50—2:50.

Kruh: 1 kg belega kruha Din 5, črnega 4:20, 1 zemlja 0:50.

Sadje: 1 kg jabolk I. Din 8, II. 6, III. 4, posušenih sliv 10—12, 1 l kostanja surovega 1:50—2:50, pečenega 6, 1 kg hrušk I. 12, II. 8, III. 6, 1 limona 0:50 do 1:25, 1 oranža 1—2, 1 kg rožičev 8 do 10, smokev 10—16, mandeljnov 44 do 56, orehov 8—12, luščenih 32—44, rozin 14—24, maka 16.

Špecerijsko blago: 1 kg kave I. vrste Din 44—90, II. 40—60, pražene I. vrste 60—90, II. 44—70, čaja 70—250, soli 2:50 do 2:75, popra celega 46—60, mletega 48—60, cimeta 54—64, paprike 30—60, testenin 7:50—10, marmelade 20—36, pekmeza 10, medu 16—20, sladkorja v prahu 13—14, v krist. 11:50—12, v kockah 13—13.50, kvasa 40—34, pšeničnega škroba 12—20, riževega 16—25, riža 5 do 19, 1 l kisove kisline 45.50—48, kisa navadnega 1.50—3, vinskega 3—8, olja olivnega 16—28, bučnega 12—16, špirita denat. 6—12, 1 kg mila 13—18, sode 1:80 do 2, ječmenove kave 8—17, cikoriije 17 do 24.

Žito: 1 kg pšenice Din 1:60—2:50, rži 1:40—2:50, ječmena 1:40—2:50, ovsna 1:60 do 2:50, koruze 1:50—2, prosa 1:50 do 2:50, ajde 1:40—3, fižola 1:50—4:20, graha 14—16, leče 13—16.

Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 00 3:25—3:75, št. 0 3:25—3:50, št. 1 3:10, št. 2 2:95—3:40, št. 4 2:80—3:30, št. 5 2:70—3:25, št. 6 2:30—3, št. 7 1:60 do 2:50, ržene moke I. vrste 2:80—3:25, II. vrste 2:60—2:75, prosene kaše 3—5, ječmenčka 3:20—14, otrobov 1:10—1:80, koruzne moke 1:65—2:25, koruznega zdroba 2:35—4, pšeničnega zdroba 3:50 do 5, ajdove moke št. 1 5—7, št. 2 3:50 do 6, kaše 5—7.

Krma: 1 q sladkega sena 75—90, kislega sena 75—90, otave 75—85, ovsene slame 55—60, pšenične 55—60, ržene 55—60.

Kurivo: m³ trdih drv Din 135—145, mehkih 90—110, premoga trb. 41—45, velenjskega 24—28, 1 kg oglja 1:75—2, koksa 0:75—1, 1 l petroleja 7, bencina 8—14, 1 kg karbida 7—8, sveč 16—32.

Zelenjava: 1 kom. salate glavnote Din 0.50—1.25, endivije 0.50—1.25, 1 kupček radiča 1, 1 glava zelja poznega 0:50—1, ohrovtva 1—3, 1 karfiolja 2—6, 1 kupček špinache 1, zelena paprika 5—6 kom. 1, 1 šopek peteršilja 0.25, zelene 0:25, zelenjave za kuho 0:25, 1 kg čebule 2.50, česna 18, 1 kom. pora 0.25, korenja vrtnega kupček 0.25, navadnega 0:25, pese rdeče 0.25, 1 kg repe 0.10—0:25, kolara 0:25—0:50, krompirja poznega 0.75 do 1:50, hrena 16, zelja kislega 4, repe kisle 2.

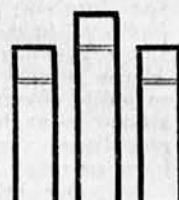
Mestno načelstvo v Mariboru, dne 15. novembra 1930.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svjski sejmem dne 14. novembra 1930 je bilo pripeljanih 319 svinj in 7 koz. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari 75—100, od 7 do 9 tednov stari 150—200, od 3 do 4 mesece stari 250—350, od 5 do 7 mesecev stari 400 do 450, od 8 do 10 mesecev stari 550 do 650, 1 leto stari 900—1100, 1 kg žive teže 10—13, mrtve teže 15—16 Din. Prodanih je bilo 200 komadov svinj.

- KNJIGOVEZNIKA - K. T. D. LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE
ŠTRACE
JOURNALE
ŠOLSKE
ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE
BLOKE
I. T. D.

— IZDELUJE SOLIDNO —
KLIŠEJE

VSEH VRST PO-FOTOGRAFIJAH
ALI-RISBAH V ENALI-VEČ BARVAH
— KONKURENČNE CENE —
KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA ŠT. 13

Veletrgovina

A. Šarabon
Ljubljana

prilporeča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke - Raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mljn za diša-
ve z elektr. obratom
Ceniki na razpolago!

• Računc, memorandume, cenike,
naročilnice v blokkih s poljubnim
številom listov, kuverte, etikete in
vse druge komercijelne tiskovine
dobavlja hitro po smernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2532 — Za večja naročila zahtevajte proračune!

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**